

szágnak, ha annyi sok börtön helyett iskolákat és jótékony intézeteket állíthatna! Ha csak részben kevesbithetjük is az országos bajt jóakaró buzgalmunkkal, biz azt ne sajnáljuk minden jó alkalommal érvényesíteni. Kitől mennyiben telik, igyekezzék szóval és tettel elősegíteni a jó ügyet.

Minthogy pedig a legbuzdítóbb szó is csak jó példaadás mellett lehet hatásos, mindennél előbb saját magunkon igazoljuk a rendes élet eredményét!

Szüret.

A szőlő érett. Megkezdődik a szüret. Itt-ott az öröm közé üröm vegyül, mert szőlőkoszoruzta vidékünket bizony az idén a sok szőlőellenség közül az elemi csapások sem kerültek el.

Mennyi aggódó reménnyel várta a szőlőgazda a szüretnek eléréseit. Mennyi munka, fáradság, anyagi áldozat révén tudja csak elérni azt, hogy érett gerezdeket szedhet.

Ha a nyári napokon sötét felhők borították az eget, ha kora tavaszkor hidegre vált az idő és a zsenge szőlőtőkét az elfagyás veszélyeztette, mily aggodalom szállta meg a gazda szívét. Nem is említve azon sok betegségeket, állati ellenséget, amelyek a gazda figyelmét folyton lekötik, hogy ellenük kellőképpen védekezhessék.

A vészterhes napok elmulta édes reménnyel tölti el a gazda szívét, mert megvalósulni látja reményét.

Ámde mint a legutóbbi napok széles időjárása mutatja, ha küszöbön is a szüret ideje, reményeinkben még mindig csalatkozhatunk. A mult keddi és szerdai rendkívüli időjárás szomorú bizonyítéka annak, hogy még az utolsó percben is csalatkozhatunk, mert még némely helyen, ahol a mult hetek ragyogó meleg őszi napfénye aranyozta a napsugár

érelte zöld levelek közül előmosolygó szőlőfürtöket, ott ma elkeserítő a pusztulás, reményünk szomorú halála fölött kesereg a gazda. Az ország több vidékéről, sajnosan a mi vidékünkéről is érkeznek elszomorító hírek, hogy szerdán este a jégeső teljesen, vagy nagy részben tönkre tette a már érett szőlőfürtöket. A vész hírek bármennyire is tuzottak volnának, aggodalmunk, siralmunk akkor sem tuzott, hiszen az idén is elég ellenséggel kellett az elemi csapásokon kívül megküzdeni. Vagy nem emlékszünk-e a téli és tavaszi fagykára? Nem volt-e elég csapás a nyári jégverés, mely sok helyen a termés 50-60 százalékát megsemmisítette? Vagy nem volt-e súlyos csapás a peronospora fellépte? A szárazság is érezhető volt. De mindezeket békén tűrve, ha nem is sok, de minőségre elsőrendű bort várhatunk ott, ahol a legutóbbi jégverés azt megkímélte.

Hol vannak azok az u. n. régi jó időkbeli szüretetek, amikor multság, ünnep volt a szüret, melyre heteken át készült a vidék népe és heteken keresztül vidám zene, hangos jókedvtől visszhangzottak a vén hegyek szőlőkoszoruzta oldalai.

Nem úgy ma.

Most a szüret komoly munka. A gazda tünődve vizsgálja a tőkék termését, tervezi, számítja. Mert hisz sok fáradság, anyagi áldozat eredménye a szüret, amelytől többszörösen visszavárjuk a reá hozott áldozatot, mely a megélhetést biztosítja számunkra.

Hajdan a szüret alkalom volt a kedélyes mulatozásra, ma pedig komoly munka, mely közben a letűnt régi jó idők mulatozásain elmélkedünk.

E szomorú változásban az az egy vigaszunk lehet, hogy megbarátkozunk a munkaszeretet, és takarékoság gondolatával.

Az ideai bortermés jó minősége részben pótolni fogja a mennyiség keves-

bedését, és ha borértékesítési viszonyainkban, a borok árának emelkedésében beáll a javulás, úgy szőlősgazdáink munkája, szorgalma, anyagi áldozata meghozza ott a megérdemelt jutalmat, ahol a nyári és a napokban néhol volt jégeső a gazda reményét meg nem hiúsítja.

Vidékünk egyes helyein már megkezdtek a szüretet, holnap általában az egész Balaton mentén szüretelnek.

A vidék színészete.

Az alkalom szüli a bírálatot. Alkalom adja nekünk is a tollat kezünkbe, midőn a vidék színészeteinek sanyaru, nyomoruságos állapotáról akarunk szólni. Felakarjuk emelni tiltakozó szavunkat ama mételey ellen, a melylyel a vidék színigazgatói elárasztanak bennünket, a amely megfertőzi a romlatlan izlést, s amely kiöli lelkünkéből a szép, az igaz iránt való lelkesedést.

Ha a főváros közönsége, dacára a szépen előadott, tizenhárompróbás francia malacságokon, vagy a bárgyu szövegű, közismert zenéjü operettekben tud élvezetet találni, az még nem jogosítja a vidéki színigazgatókat, hogy a főváros nagyhangu kolomjai után induljanak.

Hol van a nemes cél, hol a kultur missió, amit a szinpad hivatva volna teljesíteni? Hol találjuk föl a hazafias érzés istápolását, hol érvényesül az igazi magyaros erő, a tőzgyökeres, zamatos ősi nyelv, a nemzeti érzélem, mikor ezek helyett az alig élvezhető sikamlós éleket kell akarva, nem akarva bevennünk.

Ne hagyjuk megromlani a vidék izlését, mert ha mi is kötélnek állunk, akkor csak a multunk lesz magyar, akkor nem érdemeljük meg őseink szent nevét.

A szinpad: az élet, az eszme birodalma legyen. Nekünk pedig magyaros életre, nemzeti eszmére van szükségünk. Vagy nem igaz-e ez? Hisz legjobban bizonyítja a „János vitéz” általános tetszése. Álljon a szinpad a magyar nyelv, a magyar szellem szolgálatában, a színész pedig legyen apostola, mint hajdanában, nem pedig, mint most sokszor, amikor a színház intézménye vásári komédiává, s thália papjai a cirkusz bohóccá züllött.

Ha fővárosunk műizlése, szellemi igénye csak addig terjed, hogy egyes darabok által két, három óráig izgatják. csiklandozzák kü-

télyen három év előtt. A lapok is irtak erről az estélyről.

— Na látja. Akkor éjfél tájban amugy frakkosan vonatra ült és ment egyenesen a tengerpartra. A podgyászát is úgy kellett utána küldeni. Senkitől se bucsuzott. Egyszerűen hajóra ült és elvitorlázott az orosz-lánok közé. S mikor két év mulva visszajött és kérdezték tőle, hogy miért utazott oly melegiben, azt felelte: Hát azon az estélyen sok simamodoru, veszedelmes ember közt az az impresszióm támadt, hogy mégis csak jobb az egyenes szándéku, becsületes orosz-lánok közt és közéjük menekültem.

Gergely Tamás sóhajtván mondta:

— Furcsa ember az az ember.

Szenttelekyné kijavította:

— Mondja inkább, hogy az igazi ember. Hátul a társaság újra zajongani kezdett. A vezetők babonás félelme átragadt rájuk is, aggodalmassan kiabáltak a főispánné felé:

— Elég, elég, méltóságos asszony; nem jó kísérteni az Istent.

— Na még egy kissé — biztatta Szenttelekyné a társaságot. Itt vagyunk mindjárt. Különben is, aki az urak közül nem akar velem tartani, maradhat.

A következő pillanatban a sötétség elnyelte karcu alakját.

Gergely Tamás, aki közvetlen a nyomában volt, sietve igyekezett utána. A sötétség azonban, amelyet a fáklyák fénye alig tudott eloszlatni, egészen elfődte az asszonyt.

Gergely Tamás szemrehányóan kiáltott utána:

— Méltóságos asszony, álljon meg!

Gunyos kacagás felelt a kiáltásra. Még gunyosabb, kegyetlenebb volt a szokottnál, s ahogy a sziklafalak csattogva visszaverték, bátran lehetett volna sikoltásnak venni.

Gergely Tamás tanácstalanul állott meg. Nem mert a sötétben előre menni és remülten kiáltozott vissza a társaságnak:

— Uraim, uraim jöjjenek! A méltóságos asszony eltűnt.

A társaság kedvetlenül törtetett előre. A fáklyások tömörültek és a kirándulók egy csapatban haladtak tovább. A barlang éjszakai homályában egyre mélyebbre nyomultak. A főispánnét nem találták sehol. Gergely Tamás izgatottan bámult bele a tátongó sötétségbe.

— Hiszen nem mehetett messzire — dagogta remülten — fáklyavilág mellett is alig lehet itt látni.

Egyszerre remülten ugrott vissza. Óriási örvény ásitott előtte. A borzalomtól halott-léhér lett, amint ott állott a mélység szélén. Csak egy lépést tett volna meg és elnyelte volna az örvény: a pokol.

A társaság borzongva hátrált meg. A vezetők keresztet vetettek magukra és visszafordultak. Most már csak visszafelé az ut.

— De hol a főispánné?

A kirándulókat megdermesztette egy sötét sejtelen. Amint ott ásitott elűttök a mélyse-

ges örvény, mint a megsemmisülés torka, sötét sejtelmük, mint a legremesebb valóság meredt eléjük. Ez a mélység nyelte el a főispánnét. A pokol!

A vezetők nem akartak tovább maradni e helyen. A félelem és borzalom menekülni készítette őket a rémséges hely közeléből. A társaság kénytelen volt visszafordulni.

De nem adtak föl minden reményt. Talán még ráakadhatnak. Valószínűleg utközben valahogy elhaladtak mellette s a sötétségben nem tudták észrevenni. Talán csak egy kisebb mélyedésbe bukkott bels az esés következtében csupán elvesztette az eszméletét. Ettől a reménytől sarkalva aztán szinte szaladva bugdácsoltak végig a visszavezető uton. Voltaképpen csak a lelkiismeretüket nyugtatták meg ezzel is.

És mikor végre kiértek a Pokolbarlang nyílásához és arcukat megcsapta az üde, tiszta, szabad levegő, még a Gergely Tamás szeméből is kiragyogott az élet gyönyöre. Az izzadt arcáról meghatottan törülte le a verejtéket és föhászkozva sóhajtott fel:

— Végre kint vagyunk!

Csak percekkel később tértek ismét öntudatra. Bénító ridegséggel merült eléjük ekkor a kérdés:

— Mi van a főispánnéval? Odaveszett volna?

Ezalatt a társaság másik része is kivergődött a purgatóriumból. Szenttelekyné főispánné kötődve szólította meg Gergely Tamást:

— Nos hol van a feleségem, hová dugtad? Gergely Tamás halotthalvány lett. Szó-

lönlegességek után vágyódó lelkületüket, ám legyen, de a vidék ne engedjen meg magának ily kockázatot élvezet, ne vigye kísérésbe józólését.

Ha végig tekintünk általában a vidéki színpadok műsorán, elszomorodott szívet látjuk, hogy hetven percentjét az operettek alkotják, és csak ezután következnek azok az alkotások, amelyek az igazi magyar izléstől duzzadnak, amelyeket nemzeties, magyaros munkáknak vallhatunk.

Azt hittük, hogy a vidéken ez az irány nem terjedt el, hogy a vidéki magyar érzesű közönség ellentáll ennek a merényletnek. Most azonban, hogy látjuk, hogy hitünkben csalatkoztunk, szót kell emelnünk ellene, s intjük azokat, akiknek kezébe színészetünk vezetése le van téve, hogy több magyaros érzéssel teljesítsék a reájuk bízott fontos missiót, hogy szakítsanak azzal a felkapott iránynyal, amely megrontja irodalmunkat, közönségünk izlését, műtereket.

Színház.

Aki haragszik, annak nincs igaza. A színházi kritika nem személyi érdeket szolgál, hanem az igazságos bíráló szemüvegen a valóságot, az igazat mondja meg, meg akkor is, ha a bíráló potya jegyet élvez. Az *izléstelen*eket *izléssel* bírálgtatja, legyen az bár a János vitéz vagy a francia király király, stb. mindegyik megkapja a dicséretet ott, ahol megerdemli és a jóakarattal párosult figyelemzetést, ahol javítani kell. Ezért neheztelni épen nincs ok, de a hibákat javítani kötelesség. Kötelessége az a színésznek elsősorban a közönség, másod sorban önmaga iránt. Holmi személyes érzékenykedést, nagyképűkedést és a közönség fitymálását mindenkor megrojtuk és megrojtjuk.

Lapunk más helyén elitéljük a vidéki szintársulatok műsorát általában, de elitéljük bármennyire is nem tetszik, a nálunk előadott darabok programját is. Nézzük csak hát, miből állott a két heti műsor. Három négy darabot kivéve, tartalom nélküli, üres, *izléstelen* operettek. Kérdezzük meg a színházlátogató publikumot, nem azt fogja-e az is mondani.

Az operettek zenéjük teszi értékessé, és ha ez sincs, mivé törpül el a darab, nevetéses komédiává.

Jól értsük meg, nem a szereplők játékát bíráljuk ezzel, hanem a darabok szerencsétlen megválasztását.

Micsey társulatának vannak tehetséges

nem jött az ajkára, csak a Pokol-barlang nyílása felé mutatott reszkető jobbajával. A főispán érthetetlenül bámult reá. A bácskai aztán megemberelte magát. Reszkető szóval, tragikus hangon beszélte el az esetet.

A társaságot megdermesztette a hír. A főispán kétségbeesetten nézett vezetők után, aztán a társaságnak néhány tagjával maga indult a felesége fölkeresésére. Hasztalan volt minden. A főispánnét einyelte örökre a rettenetes Pokol barlang.

Szentteleky főispán, gavallér főúr a szerencsétlenség után teljesen visszavonult birtokára. A felesége lelkiüdvéért miséket mondatott és teljes magányosságban áldozott a boldogtalan asszony emlékének. Négy hónapra aztán az eset után valahonnan egy afrikai városból levelet kapott. A levél külsőjén Gimoth Sándornak, a híres oroszlan-vadásznak erőteljes kézírása ékeskedett, belül azonban finom női kéz porgettta a gyöngy-sorokat. A levél így szólt:

— Drága Barátom! Ime mostan az ön özvegye szól önhez valahonnan egy másik világból. A Pokol-barlang szerencsétlen áldozata, az ön özvegye csakugyan eljutott a pokolba, az elkárhozásba, és most itt vergődik a Gimoth Sándor karjai között az afrikai nap égető heve alatt — boldogan. Nem kérek bocsánatot azért, amit tettem. A Pokol-barlang komédiáját magam készítettem elő. A maga érdekében tettem. Mert megszökhettem volna Gimothal másképp is. De nem akartam gyalázatot hozni önre.

Pako's József.

színészei, miért ne lehetett volna tehát néhány színművet és vigjátékot is előadni?

Szeretjük és élvezzük a szépen előadott operetteket, de nem a vidéki kis színpadon. Micsey szintársulata a csütörtökön másodsor előadott „János vitéz” előadásával befejezte itteni szereplését.

Szeptember 23-án szombaton a „Bőregér” látogatott előadás volt. Eisenstein szerepében Deák Gyula aratott sikert és tapsot kitünő játékaival. Rosalinda szerepét Micseyné játszotta, ugy játéka, mint hangja szépen érvényesült. Kedves jelenség Adele szobaleány Hajós Elza. Alfréd énekemester szerepét Káldor Dezső énekelte szép organummal, de egy kissé drámaian. A sikerhez hozzájárultak: Kövi Juliska, Halász Ede, Timár, Somogyi a józítu Frosch alakításával.

Vasárnap a „Hajduk hadnagya” Rajna és Czobor szép zenéjű operetteje nagy számú közönség előtt folyt le, összevágó előadásban, szabatosan. Kövi Juliska, Geston kadet szerepében remekelt. Halász Ede, dalias alakjával és nagyterjedelmű hangjával hódított. Hajós Elza, mint Barbarina, kedves volt. Timár Béla (Szép Icig) sokszor kacagásra ragadta a közönséget. Káldor az ezredes szerepét jól alakította. Jó volt még Somogyi, Hajás strázsamester szerepében.

Hétfőn csekély látogató előtt „A ferde világ” című 4 felvonásos operette került színre. Az egész darab egy hülyeség. Több nezőt nem is érdemelt. A hálátlan szerepeket a közreműködők iparkodtak betölteni.

Kedden „A fecskéfészek” operette adatott elő. Hajós Elza Pomponettje és Deák Gyula Jean inasa, Timárné főnöknője a legjobb alakítások közé tartozott. Káldor Dezső pajkos diákja, ki női ruhában lopózik a zárdába, hogy kedvesét onnan megszöktesse, kitünő volt. Batosy Endre, mint Plantavoán jól játszott. Kedves alak volt Vidor Gutta, Modest szerepében. Gyenge, de igen kellemes, tiszta hangja van, amit szépen tud színeznii is. Timár, bár jól játszott, gyors jegyzetei közé csuszott degesztáló kifejezése levont játékából.

Szerdán igen kevés látogató előtt, Rákosi Jenőnek „Bolond” című operetteje került előadásra. A címszerepben Batosy Endre mint Bimbó, kitünően alakított; partnere, Hajós Elza, mint Bimbilla, sem maradt el tőle. Dirigó sekrestyést Timár Béla igen ügyesen játszotta. Az előadás sikeréhez nagyban hozzájárultak még Halász Ede, Somogyi, Vidor, Kövi, Deák, Káldor és Margittai.

Csütörtökön Hajós Elza jutalomjátékaul másodsor adták a „János vitéz” című daljátékot. Az előadásnak látogatója alig volt, tátongott a nézőtér az ürességtől. A darab jutalomjátéknak rosszul volt megválasztva, mert Tapolcán csak egy színházlátogató közönsége van, az pedig már néhányszor látta a darabot. De másként is rosszul volt a jutalmazott szerepe megválasztva, mert a „János vitéz” „János” volt ugyan, de nem volt — „vitéz”. Kiejtése alig érthető, játéka pedig határozottan vontatott, kedvetlen volt, amit nem is csodálunk, üres nézőtér előtt, mely a további szereplőkre is, kik ugyanazok voltak, mint az első előadásban, hasonló hatást látszott tenni.

A társulat ez előadással befejezte itteni működését és tegnapelőt Pápára ment. Micsey társulatát kevesen pártolták, amit a szüreti elfoglaltságnak, másrészt a darabok helytelen megválasztásának tulajdoníthatunk.

H I R E K.

A hivatalos lapból. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Major Aladárt a sümegi realiskolához ideiglenes rendes tanárrá nevezte ki. Hölszky Sándor sümegi realiskolai tanárt Nagyszébenbe helyezte át. — Mayer Marianna zalaegerszegi állami elemi iskolai állandó helyettes tanítónét ugyanezen iskolához rendes tanítóvá nevezte ki a miniszter.

Megyei kinevezés. Szilágyi Dezsőnek szolgabíróvá történt megválasztása következtében megüresedett ideiglenes aljegyzői állásra Zalavármegye főispánja dr. Briglevits Károly tb. aljegyzőt nevezte ki.

A hivatalos lapból. A belügyminiszter az örvényesi anyakönyvi kerületbe Cséry Zoltán helyettes köjegyzőt, teljes hatáskörrel, anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Tanítóválasztások. A nyugdíjazás folytán üresedésben volt keszthelyi elemi iskolai tanítói állásra 73 pályázó közül Károlyi Ferenc balaton-kereszturi tanítót választották meg. A pályázók közül háromnak polgári iskolai tanári állásra képesítő oklevele is volt. — A Gyenes-Diáson újonnan szervezett tanítói állásra négy pályázó közül Pruska Ferenc nemesvitai osztálytanítót választották meg.

Főorvosi vizsgálat. dr. Hary István megyei főorvos a napokban Tapolcára érkezett a differitisz óvintézkedéseinek felülvizsgálására és a tapasztalt szakszerű intézkedések felett a járásorvosnak meglegedéset nyilvánította.

Hogyan fizessünk ex-lex alatt adót? Zalavármegye törvényhatósági bizottsága egyrészt az adóhátralékok felszaporodásának megállítására, másrészt a tisztviselők fizetésének biztosítása céljából felhívást intézett a vármegye adófizető polgáraihoz, hogy az előző évi adóknak megfelelő összeget, míg a törvényen kívüli állapot meg nem szűnik, az adózóknak rendelkezésére bocsátandó check-utalvány befizetési lapokon a zalaegerszegi takarékpénztár részvenytársaság címére Zalaegerszegrre fizessék be, ahol ezen összegek a hatvanas bizottság ellenőrzése mellett 2,5% kamattal gyümölcsözőleg lesznek kezelve. A mennyiben a kormány a törvényhatósági tisztviselők javadalmazását beszűntetné, felhatalmazza a hatvanas bizottság elnökségét, miszerint az így befolyandó összegekből a megyei alispán, vagy helyettese kimutatása alapján, a törvény és szabályrendeletben előírt levonások, ugy a netáni bíróság letiltott összegek leszámításával — a tisztviselőknek minden hó 1-én szabályszerű nyugtájukra kiutalhatta, Ezen így kiutalt összegek a törvényes állapot beálltával folyósítandó állami javadalmazásból, az azt előlegező adózó polgároknak — a hatvanas bizottság elnöksége utján — megyei alispán által kiutalandó és az elnökség által az önkéntes fizetéseket kezelő intézetnél gyümölcsözőleg elhelyezendő. Mielőtt a törvényen kívüli állapot megszűnik, az így előlegezett összegek, ugy az ezek után járó kamatok — a kezelő pénzügyintézet által kimutatott nyomdai és portóköltségek levonásával — a hatvanas bizottság elnöksége által minden egyes előleges befizetést teljesítőnek kiutaltatnak, mely kiutalásokra és befizetésekre nézve a törvényhatóság szavatosságot vállal.

Differitisz Zánkán. Zánka községben is fellépett a differitisz, az iskolákat bezárták, a további óvintézkedéseket megtették.

Vihar, jégeső, jégverés. Ugy látszik, most már a természet rendje is kezd megbomlani. A hűvös őszi napok hoznak olyan viharos időjárást, ami még a legforróbb nyárnak is becsületére válnék. Kedden éjjel ugy városunk felett, mint az egész Balaton mentén, de az ország több vidékén is, hatalmas mennydörgés és folytonos villámlás kíséretében nagy vihar és felhőszakadás volt; az eső között pár percig nagy szemű jég is esett. A vihar szerdán este az egész Balaton mentén megismétlődött. Folytonos villámlás, hatalmas egdörgés közben óriási jégeső és szélvihar pusztított, kiszámíthatatlan károkat okozva a küszöbön álló szüretelés előtt különösen a szőlőkben. Valóságos Istenítélethez volt hasonló az idő. A pusztulás borzasztó híreit kapjuk Révfülöp, Köveskál és Bács szőlőhegyekről, ahol a jégeső nemcsak az idei termést tette tönkre, hanem szőlőtöskéket vert le, sőt mosott ki, tönkre téve agazda idei reményét, de meg a jövő évi munkában is kárt okozva. Egyesek állítása szerint oly nagy volt a jégeső, hogy tönkret vitt Révfülöpön a Balatonba a lefolyt ár. Révfülöp az idén kikerülte a nyári jégesőt és most, a szüretelés órájában tette tönkre a gazda szép reményét. Hasonló csapásokat jelentenek néhány más borvidékről is. A tapolczi csapadékmerő állomáson már évek óta nem észlelték oly nagy csapadékot, mint ezen a két napon.

A kolera járvány bizottság megkezdte működését, és a házak, udvarok tisztaságának felülvizsgálatát ellenőrzi. Az óvintézkedések megtétele céljából alakult közegészségügyi járványbizottság 5 osztályból áll. I. osztály. Dr. LőkeMór vezetése alatt Stephaneck János, Buday Lajos 1—160. házzámig, II. osztály dr. Varjas Gábor vezetése alatt Szigethy Ödön, Keszler Zoltán, 161—320-ig, III. osztály dr. Klein Gyula vezetése alatt Vázsonyi Izidor, Sebestyén Gyula 331—480-ig IV. osztály dr. Fischer Gyula vezetése alatt Vastagh János, Alpár Mór 481—640-ig, V. osztály Glazer Sándor vezetése alatt Redl Gusztáv, Szűcs Mihály 641-től végig. I. osztály elöljárója Szollár György, II. osztály elöljárója Anyosi Ferenc, III. osztály elöljárója Fodor József, IV. osztály elöljárója Harangozó Lajos, V. osztály elöljárója Dér Kálmán. Intézkedett a bizottság járványkórház berendezéséről, formalin lámpák beszerzéséről. A kutak és árkok tisztántartására megkereste a községi elöljáróságot.

Az önkéntes tüzoltó egyesület új beszerzései. Az egyesület még a múlt év folyamán elhatározta, hogy a meglévő mozdonyfecskendő becserelteti egy négykerékű kocsiyecskendővel, továbbá egy új falusi nagy fecskendő szerez be, mely utóbbi oly szerkezetű, hogy egy szerkocsit is helyettesít. A gépek a napokban megérkeztek s így egyesüleünk 5 fecskendővel rendelkezik. Az országos szövetség által kiadott új gyakorlati szabályzat is megjelent és a parancsnokság intézkedése folytán a működő tagokat ez szerint fogja a tél folyamán elméletileg, a jövő tavasz folyamán pedig gyakorlatilag kioktatni. Új tagok belépésére még az ősz folyamán felhívást intéz Tapolca polgáraihoz. Hisszük, hogy e felebaráti intézményt sokan fogják pártolni.

Szüreti határidő. A Balaton vidékén holnap általában megkezdik a szüretelést.

Az izraeliták új éve. Tegnap és ma tartják az izraeliták új év ünnepüket. Számításuk szerint ekkor lép be az 5666-ik esztendő a világ teremtése óta. Az engesztelő nap október 9-ére esik.

A tapolcai ipartestületi betegsegélyzőpénztár hivatalos órája október 1-től fogva esti 6 órától 7-ig tartatik meg.

Szabadalmazott hivatalos borítékok. A közigazgatás egyszerűsítésére irányuló ügyviteli szabályok életbeléptetése alkalmával a kormány elrendelte, hogy a feleknek szóló határozatok postán kézbesíttessenek és pedig olyan formán, hogy a vétiv gyanánt szolgáló térítvevény a borítékhoz köttessenek. Olyan hivatalokban, melyekből százezer számra küldik ki a határozatokat, a térítvevény közzététele rendkívül sok idővesztéssel jár; azon gondolkodtak tehát, miként tehetnék ezt feleslegessé. Több olyan borítékot hoztak már forgalomba, amelyhez a térítvevény hozzá volt erősítve, de egyik sem bizonyult oly jónak, mint a Hutter Ferenc zala-vármegyei árvaszéki kiadó által szerkesztett boríték, amelyre most Hutter Ferenc szabadalmat kapott. A rendkívül egyszerű kezelésű borítékot rövid idő alatt valószínűleg az összes közigazgatási hatóságok használatba fogják venni.

Villámcsapás, tűz. A keddi éjszakai nagy vihar alkalmával Jerfi Adolf ipetendi majorjában levő lábas-pajták egyikébe belevágott a villám. A pajta a nagy és erős zápor dacára földig égett. A szerdán este volt vihar alkalmával a villám a billegi majorban egy szalmakazalt gyújtott fel. Több villámcsapás történt nagyobb kár nélkül az egész Balaton melléken is.

„Októbernek elsején be kell rukkolni.” Ma holnap egészen elfelejtjük ezt az ujoncnótát, mert hát itt van október elseje, mégsem kell berukkolni. Már két éve, hogy az ujoncok berukkolása elmaradt, így hát az ismeretes nóta is megszűnt egy időre. Pedig de hangos volt október elseje az ujoncok zajától, ki tudja mikor és hogy fog e nóta hangzani.

A keszthelyi fürdő fejlesztése. Keszthely város képviselőtestületének legutóbbi közgyűlésén egy városatya azt az indítványt tette, hogy a parti szállodákat s a fürdőt a

város adja haszonbérbe olyan feltételek alatt, hogy a bérlő köteles legyen öt év alatt még két szállodát építtetni, a fürdőkabinok számát megkétszerezni, a partot feltölteni és befásítani. A képviselőtestület azonban mellőzte az indítványt, de kimondta, hogy a parton újításokra s átalakításokra van szükség. Az ezekre vonatkozó javaslatok elkészítése végett bizottságot küldtek ki. Összinté örömmel üdvözöljük Keszthely haladását. A magunk részéről mindig azt hangoztattuk, hogy a Balatonpart fürdői közül Keszthelynek van a legnagyobb vonzó ereje s a legnagyobb jövője. Aki több nyarat töltött a Balatonpart különböző pontjain, az megtanulta, mit ér Keszthely és soha ahhoz hűtlen nem lesz. De reformokra van szükség. Ezekről a reformokról bőven szól a Keszthelyi Hírlap s azt hisszük, ha Keszthelyi intézőkörü nem sajnálják az áldozatokat és a reformokat meg is valósítják, bőven kamatozó tőkét teremtenek a városnak.

A kiszolgált katonákat nem eresztik haza. Nagy az elkeseredés a kaszárnyákban. Az öreg katonákat nem bocsájítják haza, s a keservesen átszenvedett három esztendő után is fegyverben kell maradniok. A hadügyminiszter sokáig titkolta ezt az elhatározását, sőt illetékes helyről cáfolgatták is. Végre azonban nyilvánossá lett a dolog, s itt-ott már ki is hirdették az öreg bakáknak, hogy karácsonyig semmi esetre sem mehetnek véglegesen haza. Legfeljebb szabadságot kapnak, ezt nem tagadják meg a legényeknek, csak a tiszteknek. A lapok azt írják, hogy még a szabadságon levő tiszteket is visszahívják a felsőbb helyről az a parancs érkezett az ezredparancsnokságokhoz, hogy további rendelkezésig egyetlen tisztet sem lehet szabadságotolni. A legénységnek bőven mérik a szabadságot. A bent-tartott öreg gyerekek pedig keseregnek és ősi baka szokás szerint káromkodnak. Ha pedig sokáig tart a rászolgálás, egyik-másik ostobaságot cselekszik, amiért azután becsukják.

A déli vasut téli menetrendje. Ez évi október elsején a déli vasut magyar vonalán a téli menetrend lép életbe, mely a következő változásokat tartalmazza: Budapest—práger-hífi vonal. A személyszállító vonatok a téli menetrend tartamára Balaton-Világos, Zamárdi, Balaton-Földvár s Szárszó megállóhelyeken nem fognak megállani. Aliga-kiterő december 15-éig és azután ismét április 1-től fogva személyforgalomra nyitva marad. Az összes gyorsvonatok, úgy mint minden évben Balaton-Földvár helyett Szántód állomáson fognak megállani. — Barcs—pakráci vasut. A 2101—2001. sz. motoros személyvonat Szlatináról Barcsra 30 perccel korábban közlekedik. Indul Szlatináról 6 óra 5 perccor reggel, érkezik Barcsra 7 óra 59 perccor délelőtt. A Barcsról Pakrácra érkező 2014. sz. vegyesvonat 25 perccel később, vagyis 8 órakor délelőtt fog Barcsról indulni. Az érkezés Pakrácra változatlanul marad.

Bosznia. A király a 48-ik gyalogezredet, amelynek 3 zászlóalja Sopronban, egy pedig Nagykanizsán állomásozik, a jövő tavaszra Boszniaiba rendelte.

Verekedés. Alig mulik el bucsu, amelyben a szilaj jókedv bicskázásban ne érne véget. Így történt ez a múlt vasárnap tartott halápi bucsun is, ahol Steiner Ferencz Horváth József, és Raberhoffer András a bortól hevített hangulat közben összekülbözték és egymást megszurkálták.

Nyilatkozat. Több oldalról értesítenek bennünket, hogy rosszindulatú egyének azt a hírt terjesztették lapunkról, mintha előfizetési díját a régi árra emelte volna fel. Kijelentjük ezennel és tudomására adjuk olvasóinknak, hogy ez az állítás rosszhiszemű koholmány, mert lapunk előfizetési ára ezen-tel is havonként 1 korona 40 fillér, negyed-évenként 4 korona, félévenként 8 korona, egyes szám ára a tőzsdékben és az utcai elárusítóknál 4 fillér. Noha ezen előfizetési ár a fél ára lapunk régi előfizetési díjának, mindazonáltal olvasóinknak egy minden tekintetben érdekes, friss és bőségteljes új-ságot adunk. Mutatványszámot bárkinek küldünk ingyen, ha erre bennünket egy levelezőlapon felszólít. Tisztelettel a „Budapesti

Napló” kiadóhivatala, V. Honvéd-utca 10. szám.

Szüret. Mikor az ország borteremő vidékein véget ér a szüretelés, akkor veszi kezdetét a naptár-szüret. S itt minden évben jó termés ígérkezik. Bármily nagy legyen azonban a piacra kerülő naptárak száma és különféleisége, magasan emelkedik valamennyi fölé a Pesti Hírlap nagy képes naptára, mely immár 16-ik éve jelenik meg a Pesti Hírlap olvasóinak szívesen látott karácsonyi ajándéka gyanánt. Hogy ajándék — annál népszerűbb. Mint a kiadóhivatal velünk közli, a jövő évi naptár, melyet a Pesti Hírlap minden előfizetője karácsony előtti héten kap kézhez, 34 oldal aktuális képen s a szokott gazdag szépirodalmi tartalom mellett, több közhasznú és ismeretterjesztő rovattal lesz gazdagabb, hogy egész éven át még több hasznát vehesse a közönség. Tisztelt olvasóink figyelmét azért hívjuk fel erre, mert aki a Pesti Hírlap 1906-ik évi naptárát magának biztosítani akarja, ha nem megszakítás nélküli előfizetője a lapnak, úgy október elsejével legalább negyedévre kell előfizetnie (7 koronával), hogy a naptárt karácsonyi ajándékkul megkaphassa. A Pesti Hírlap hazánk legkedveltebb, legelterjedtebb napilapja, mely egyenlő ár mellett (egy óra 2 korona 40 fillér, 3 óra 7 korona) sokkal többet nyújt, mint más napilapok, mert napról-napra nagyobb terjedelemben jelenik meg s aki rá előfizet, a leggazdagabb tartalom s kiválóan praktikus Divat-Salon című divatlapot kedvezményesen áron kapja, negyed évre 2 koronáért, úgy, hogy a Pesti Hírlap és Divat-Salon együtt negyed évre 9 koronáért rendelhető meg a kiadóhivatalnál. Budapest, V. Váci-körút 78. Önnét mutatványszámokat is lehet kérni.

Szép és biztos mellékkereset. Tanítók, jegyzők, papok, vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri, vagy ahol a filloxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát ahol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkereset tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda” Budapest, Váci-u. 20/b.

A kakaoról. A tapasztalat arra tanít, hogy a kakaó rendszeres élvezése távolról sem oly kedvező az egészségre, mint ahogy azt általában hitték. Nagy zsirtartalma következtében (néha 50%-nál több) a kakaó emésztési zavarokat idéz elő, melyek gyors jó-lakottsági érzésben hanyatló étkezd, és gyomorégésben nyilvánulnak. A csersavas anyag (kakaorot), melyet tartalmaz, azonkívül bélszorulást, sőt tartós székrekedést okoz. Ezeket a kényelmetlen, káros következményeket elkerülendő, a Hoff János féle régi neves cég „Kandol-Kakao” élvezése alatt újabb terméket bocsátott piacra, mely kitűnő finom íze mellett, malátával való vegyülete folytán könnyen emészthető, s minden más kakaó fajjal szemben sokkal olcsóbb. Azáltal, hogy malátával vegyítve van, melynek értékes egészségi előnyei mind általánosabban elismerttetnek, zsirtartalmából roppant sokat veszít (a bécsi Untersuchungsanstalt m. é. október 21-iki vegyvizsgálata szerint 19.33%) úgy hogy a Kandol-kakaot valóban zsirszegénynek a szervekre jótékonynak mondható. A tápanyag-tartalom egyidejűleg elért fokozása által a Kandol kakaó sok esetben fontos tápszernek bizonyult, nevezetesen ideges diszpozíciók legyőzésénél, vérszegénység-nél stb. Aki kakaóra szokva van, bizonyára gyorsan megkedveli a Kandol-kakaot s mint minden követelménynek megfelelő állandóan használni fogja. Kandol-kakao minden fűszerkereskedésben raktáron van, mégis ügyeljünk szorgosan a Hoff névre s kérjünk kizárólag Kandol-kakaot.

Szilági és Diskánt miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „Villám” centrifugális boggyózó és zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített „Kossuth”, „Kincsem”, és „Hegyalja” borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített „Rákóczy” kettős kosaru sajtók, a melyeknél a világ fából készített prése zseniálisán egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó

része faszerkezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

KÖZGAZDASÁG.

A viharágyuzás eltüntetése.

A csálai és barackai állami szőlőtelepek igazgatósága legutóbb azt az utasítást kapta a földmivvelésügyi miniszteriumtól, hogy egyszerűsödésükre szüntesse be a viharágyuzást, úgy a csálai, mint a barackai szőlőtelepen. A rendelet indoklása meglepő dolgot árult el. Nem mond kevesebbet a földmivvelésügyi miniszter, mint hogy a viharágyuzás amely kétezer korona áru löport emésztett fel évenként, teljesen fölösleges volt, mert semmiféle haszonnal nem járt, s maga ez az egyetlen körülmény teszi szükségessé a viharágyuzás megszüntetését. A csálai és a barackai állami szőlőtelepeken harminchárom viharágyu működött, amely százhusz koronájába került az államnak darabonként. Ezek a viharágyuk most a földmivvelésügyi miniszter rendelete folytán lomtárba kerülnek.

A magyar kormány tehát látszólag a viharágyuzás ellen foglalt állást, habár maga a betöltés aradi gazdák fölkérésére történt és habár nem bizonyos, hogy a viharágyuzást az ország más borvidékein is beszüntetik. A magyar földmivvelésügyi miniszternek ezt az állásfoglalását talán időelőttinek kell minősítenünk. Mert a viharágyuzás célszerűségéről vagy hiábavalóságáról eddigelé sem a tudományos kutatás, sem a gyakorlati élet tapasztalatai alapján véglegesen döntő véleményt mondani nem lehet. A mennyi érvt felhoztak ellene, ugyanannyit lehet — gyakorlati megfigyelések alapján — a viharágyuzás határozott hasznára is sorakoztatni. Franciaországban például a szőlősgazdák szövetségüknek tulnyomó részénél találunk viharágyukat. Henry Sagnier épen egyik legújabb cikkében arra mutat rá, hogy számtalan olyan hely van Franciaországban, ahol a viharágyuzással már évek óta igen kedvező tapasztalatokat tettek. Beaujolais vidékén például 12000 hektár szőlőt védenek meg viharágyuzással. A kísérletek 6 év óta folynak s szerinte ép ez a fontos, mert ha egy két esztendőn át ismétlődhetik is a csálai és barackai állami szőlőtelepek igazgatósága rendeletet kapott, amelyben a miniszterium megszünteti a viharágyuzást, de ez az intézkedés nem jelent állásfoglalást általánosságban. Indoka tisztán pénzügyi és egyáltalán nem általános érvényű, úgy, hogy ebből az intézkedésből a viharágyuzás megszüntetésére következtetést általánosságban vonni nem lehet. Három

nemzetközi nagygyűlés foglalkozott eddig a viharágyuzás kérdésével, különösen a meteorológusok foglaltak ellene állást, több szó emelkedett annak fentartása mellett a gazdasági közönség köréből, úgy, hogy a nagygyűlés tárgyalásai alapján a kérdést végleg eldönteni nem lehetett. Legutóbb az osztrák földmivvelésügyi miniszterium vette kezébe e téren a kísérletezést, amibe belevonta a katonai műszaki bizottságot, amelynek egy tisztje a nyár folyamán több helyen végzett műszaki tanulmányokat. A földmivvelésügyi kormány egyelőre még tehát figyelemmel kíséri a viharágyuzás e műtani tanulmányozását, és annak befejeztével számol majd az eredményekkel.

„Szőlészeti és Borászati Lap” után.

HIRDETÉSEK.

A vegyileg megvizsgált, amellyel hatóságilag az arcbörre ártalmatlannak talált

Szörvesztő

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arcbőr szőrt gyökereitől, anélkül, hogy az arcbörnek legkevésbé is ártana, és az arcnak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona.

Vidéki megrendeléseket diszkrétan utánvét mellett eszközöl.

SCHMIDEK. I. Budapest, VII. Nyár-u. 18.

Eladó ház.

Tapolcán, a Baacsányi-utcában levő

Marton Mór-féle ház

szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal vagy a tulajdonos

Bók Vilmos Géza

Pusztá-Kürtös, posta Somogy-Fajsz.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe: Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legeseblyebb zsírtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan ocsó.

Valódi csakis

Hoff János névvel és az oroszlan-vedjeggyel.

Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér

1/2 kgr. 50

Mindenütt kapható.

FARAGÓ BÉLA

császári és királyi udvari szállító

ZALAEGRSZEGEN.

Ajánl őszi ültetésre

gyümölcs-vadoncokat.

1-2 évesek, részben átiskolázottak.

- Paradicsom-alma Kordon és törpe fák alanyára
- Doucín alma Törpék, gulák és kordonokra
- Vadalma
- Vadkörte
- St. Julien szilva Kitünő alany szilvák és barackok részére
- Mirabolana szilva A magas és törpe törzsű szilva és barack fajok alanya.
- Vadbarack, valódi
- Cseresznye Magas törzsű cseresznye és meggy-alany
- Sajmeggy Középmagas, cseresznye és meggy-alany
- Keserü mandula, szép, erőteljes
- Birs dugvány vagy sarj Törpe körtek alanyának

I. minőség		II. minőség	
100 db.	1000 db.	100 db.	1000 db.
K.	f.	K.	f.
7	60	6	50
8	65		
5	35	4	25
5	35	4	25
5	40	4	30
5	40	4	30
5	40	4	30
4	30	4	25
5	40	4	30
5	40	4	30
5	40	4	30
6	50	5	40

Élősövények (akác, gledicsia, maklura)

Erdősítésre alkalmas mindenféle tü és lomblevelű csemete részletes árjegyzéke kívánatra megküldetik.

A radio-activ

Schmidthauer-féle

Igmándi

keserűvíz, reggel fél pohárral használva jelenleg a legjobb természetes gyomor-, bél és vértisztító.

mint ivó kúra a Karlsbadi és Marienbadi gyógmód meglepően gyors és sikeres helyettesítője — Az első magyar ásványvíz, melyben RADIUM fedeztetett fel. Gyógyereje rendkívüli. kapható kis és nagy üvegben.

Főszékküldés a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban.

Kapható Tapolcán: Kaszás Soma fűszerkereskedő urnál.

Nagy üveg ára 50 fillér, kis üveg ára 30 fillér. — Az egyedüli természetes keserűvíz, amely kis üvegben is kapható.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlom állandóan nagy választéku raktáramat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m. **permetezők, szénkénegezők, porozók, lepkefogó lámpák** — továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekben**, azonkívül **állandó raktárt tartok mindennemű gazdasági gépekből.**

Pauk Vilmos

vaskereskedése, TAPOLCZA.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint helyben a **postautcai Schwarz-féle házban** a mai kornak megfelelő

férfiszabó-üzletet

nyitottam.

A fővárosban szerzett tapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra, hogy a legnagyobb igényeket is képes vagyok kielégíteni.

A t. közönség becses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel

Barcza Géza.

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen **szakember, insolvencia jelentés nélkül, jogi tanácsos közreműködésével rendez.** A szükséges **fedezetet, egyezkedési hitelek et**

megszerzi.

Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

Bleier, Fried és Társa

budapesti bejegyzett cég
BUDAPEST, Erzsébet-körút 23.

SZŐLŐVESSZŐ!

A világhírű **Delavare** adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell.

A szőlészet kincse.

A filloxerának ellentáll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk barkinek.

Szőlőoltványok mérsekeit áron kaphatók.

Nagy mennyiségű sima és gyökerező „Delavare” vessző eladás.

Cím:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep-tulajdonosok

Telep: **Alsó-Segesd,**

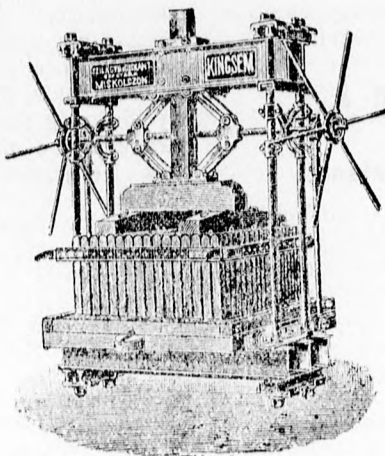
Központi iroda: **Felső-Segesd**
Somogy megye.

1902. orsz. gazd. kiállítás Pozsony: I-só díj. aranyérem;

BORSAJTÓK

Legujabb rendszerű könyökszerkezettű „Kossuth”, „Mabille”, „Hegyalja”, „Acélor-sós” és „Kincsem”, a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legujabb rendszerű **RAKÓCZI KETTŐS KOSARU SAJTÓK** nagyüzemi préseléshez.

FŐELŐNYE:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőkifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető.

„Villám” legujabb centrifugális bogyózó és zuzógépek.

Szőlőzuzók és bogyózók.

SZILÁGYI és DISKANT

gépgyára
MISKOLCZON.

Arjegyzék ingyen!

SCHOTTOLA ERNŐ,

Budapest, Andrassy-ut 2. sz.

a ruggyantagyártás meghonosítója
Magyarországon.

A legnagyobb szőlészeti és borászati szaküzlet. legnagyobb raktár az összes szüretelési gépekben és eszközökben,

szőlőzuzók
bogyózával s anélkül.

MABILLE és DUPLEX-rendszerű

borsajtók

Eőzerőre és viznyomasberendezve a lejobb és legjobb kivitelben.

Gyári raktár **borszivattyukban.**

Képes árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve

VEZÉRSZÓ: Minden darab szappan a **Schicht** névvel tiszta s káros alkatrészeketől mentes.

JÓTALLÁS: 25 000 koronát fizet **Schicht György** cég Auszsigban barkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappan)

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama kiadóság, amelyet a SCHICHT-SZAPPANNÁL észlelhetünk, légysága és teljes tisztasága, azon különös gyártási mód eredménye, a mely a nyersanyagok feldolgozásánál a legnagyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját művekben állítatnak elő.

Milliószor kipróbálva és kitűnőnek bizonyult!